KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1067/2013

(2013. gada 30. oktobris),

ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1881/2006 attiecībā uz piesārņotāju – dioksīnu, dioksīniem līdzīgu PHD un tādu PHD, kas nav dioksīniem līdzīgi, – maksimāli pieļaujamo koncentrāciju sauszemes dzīvnieku aknās

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 1993. gada 8. februāra Regulu (EEK) Nr. 315/93, ar ko nosaka Kopienas procedūras attiecībā uz piesārņotājiem pārtikā ([1]), un jo īpaši tās 2. panta 3. punktu,

tā kā:

(1) Komisijas 2006. gada 19. decembra Regulā (EK) Nr. 1881/2006, ar ko nosaka konkrētu piesārņotāju maksimāli pieļaujamo koncentrāciju pārtikas produktos ([2]), ir noteikta dioksīnu un dioksīniem līdzīgu polihlordifenilu (PHD) maksimāli pieļaujamā koncentrācija virknē pārtikas produktu, tostarp dažu sauszemes dzīvnieku aknās.

(2) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (*EFSA*) zinātnes ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar piesārņojumu pārtikas apritē (ekspertu grupa), 2011. gada 5. jūlijā pēc Komisijas lūguma ir pieņēmusi atzinumu par risku patērētāju veselībai saistībā ar augstu dioksīnu un dioksīniem līdzīgu polihlordifenilu (PHD) koncentrāciju aitu un briežu aknās ([3]).

(3) Komisija lūdza atzinumā norādīt, vai ir iespējama riska palielināšanās patērētāju veselībai tajās sabiedrības apakšgrupās, kuras šādus produktus patērē (piemēram, intensīvi patērētāji, cilvēki, kas ievēro īpašas diētas, u. c.). Atzinumā būtu jāaplūko arī iespējamie iemesli, kāpēc aitu un briežu aknās ir konstatēts tik augsts dioksīnu un PHD līmenis, kā arī jāsniedz zinātniski apsvērumi tam, vai būtu vēlams turpmāk iedibināt reglamentētus līmeņus dioksīnu un PHD koncentrācijai aknās attiecībā pret produktu, nevis attiecībā pret tauku saturu.

(4) Ekspertu grupa secināja, ka, regulāri lietojot aitu aknas, fona eksponētība dioksīniem un dioksīniem līdzīgiem PHD palielinātos aptuveni par 20 %. Atsevišķos gadījumos aitu aknu lietošana varētu izraisīt augstus uzņemtos daudzumus, kas pārsniedz šo piesārņotāju pieļaujamo nedēļas devu (*TWI*). Ekspertu grupa secināja, ka tad, ja aitu aknas lieto bieži, jo īpaši sievietes reproduktīvajā vecumā un bērni, var rasties potenciālas veselības problēmas.

(5) Ekspertu grupa turklāt secināja, ka augsne un nogulsnes ir dabīgas dioksīnu un PHD krātuves. Dioksīnu un PHD pārnese no augsnes uz augiem pa sakņu sistēmu parasti nav nozīmīga. Pēdējo gadu laikā vairākos aitu aknu paraugos no dažādām Eiropas valstīm tika konstatēta augsta dioksīnu un PHD koncentrācija, bet tā netika saistīta ar konkrētiem piesārņojuma avotiem. Primārais iedarbības faktors aitām ir graušana. Aitas grauzdamas var uzņemt augsni ar daļiņām, kas nosēdušās uz augiem, vai, pie pašas zemes barodamās ar ganību zāli, uzņemt augsni tieši. Augsnes uzņemšana ir ļoti mainīga un izteikti atkarīga no gadalaika: ziņots, ka no uzņemtās sausnas vidēji 8 % ir augsne. Kopumā augsnes uzņemšana var ievērojami veicināt dioksīnu un PHD iedarbību uz aitām. Ir maz pieejamu datu par dioksīnu un/vai PHD pārnesi no barības uz aitu aknām. Atkarībā no aplūkotajām polihlordibenzo-*p*-dioksīnam (PHDD), polihlordibenzofurānam (PHDF) vai PHD radniecīgajām vielām paziņotie pārneses rādītāji bija diapazonā no 5 līdz 175 un bija aptuveni četras reizes lielāki aknām nekā gaļai vai nierēm.

(6) *EFSA* secināja arī, ka aitu aknās uzkrājas nozīmīgs daudzums dioksīnu un PHD. Salīdzinoši augsto aknās uzkrāto dioksīnu un saistīto savienojumu līmeni varētu daļēji skaidrot ar aitu un liellopu vielmaiņas atšķirībām.

(7) *EFSA* secināja, ka pat tad, ja būtu iespējama hepatiska sekvestrācija un dioksīni un PHD netiktu pilnībā saistīti ar aknu tauku šķelšanu, tas neietekmētu rezultātu, izteiktu taukos vai svaigā svarā, jo analītiskā procedūrā tiek ekstrahēti visi dioksīni un PHD neatkarīgi no aknu daļas, kurā tie atrodas.

([1]) OV L 37, 13.2.1993., 1. lpp.
([2]) OV L 364, 20.12.2006., 5. lpp.
([3]) *EFSA* zinātnes ekspertu grupa jautājumos, kas saistīti ar piesārņojumu pārtikas apritē (*Contam*). Zinātniskais atzinums par risku sabiedrības veselībai, kurš saistīts ar dioksīnu un dioksīniem līdzīgu PHD augstu koncentrāciju aitu un briežu aknās. *EFSA Journal* 2011; 9(7):2297 (71 lpp.). doi:10.2903/j.efsa.2011.2297. Pieejams tiešsaistē: www.efsa.europa.eu/efsajournal

(8) Komisija lūdza, lai Eiropas Savienības barībā un pārtikā esošu dioksīnu un PHD references laboratorija (*EURL*) izmeklētu, kā dažādas ekstrakcijas metodes ietekmē paziņotos rezultātus, izteiktus taukos vai mitrā svarā, attiecībā uz dioksīnu un PHD līmeņiem aitu aknās. *EURL* secināja, ka dioksīnu un PHD koncentrācijas atšķirības ir ievērojami lielākas rezultātiem, kas izteikti taukos, nekā rezultātiem, kas izteikti mitrā svarā. Dioksīnu un PHD koncentrācija, kas izteikta taukos, aitu aknās bija atkarīga no izmantotās ekstrakcijas metodes vai šķīdinātājiem un tādējādi no izrietošā tauku satura. Salīdzinot rezultātus, kas izteikti mitrā svarā, dioksīnu un PHD līmeņi bija diezgan salīdzināmi.

(9) Tālab, lai nodrošinātu salīdzināmus rezultātus un vienādbīgu pieeju īstenošanai visā Savienībā attiecībā uz dioksīniem un PHD sauszemes dzīvnieku aknās, ir jānosaka maksimāli pieļaujamā koncentrācija, ko izsaka mitrā svarā, tāpat kā jau ir noteikts zivju aknām un atvasinātajiem produktiem.

(10) Ir lietderīgi noteikt, ka maksimāli pieļaujamās koncentrācijas līmenis neattiecas uz pārtikas produktiem, kas likumīgi laisti tirgū pirms piemērošanas dienas.

(11) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Noteikumu grozījumi

Regulas (EK) Nr. 1881/2006 pielikuma 5.2. punktu aizstāj ar šādu:

"5.2	5.1. punktā minēto sauszemes dzīvnieku, izņemot aitas, aknas un atvasinātie produkti	0,30 pg uz g mitra svara	0,50 pg uz g mitra svara	3,0 ng uz g mitra svara
	Aitu aknas un atvasinātie produkti	1,25 pg uz g mitra svara	2,00 pg uz g mitra svara	3,0 ng uz g mitra svara"

2. pants

Pārejas posma pasākumi

1. Šo regulu nepiemēro produktiem, kas laisti tirgū pirms 2014. gada 1. janvāra atbilstīgi minētajā dienā piemērojamajiem noteikumiem.

2. Pārtikas apritē iesaistītajam tirgus dalībniekam ir jāpierāda, kad produkti ir laisti tirgū.

3. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2013. gada 30. oktobrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO